

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
"ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ"

България 4000 гр. Пловдив ул. "ЦарАсен" № 24; Централa: (032) 261 261
Ректор: (032) 631 449 факс (032) 628 390 e-mail: rector@uni-plovdiv.bg

ФИЛОСОФСКО - ИСТОРИЧЕСКИ
ФАКУЛТЕТ

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:
(доц. д-р Стойка Пенкова)

Ректор:
(проф. д-р Румен Младенов)

УЧЕБЕН ПЛАН

на специалност „Гражданско образование, философия и чужд
език“

редовно обучение

образователно-квалификационна степен „бакалавър“

Учебния план влиза в сила от учебната 2025/2026 година за II и III курс

Факултет	Философско-исторически
Професионално направление	1.3 Педагогика на обучението по...
Специалност	Гражданско образование, философия и чужд език
Образователно-квалификационна степен	бакалавър
Професионална квалификация	„УЧИТЕЛ ПО ФИЛОСОФИЯ И ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ И ПО ЧУЖД ЕЗИК“
Форма на обучение	редовно
Продължителност на обучението	4 години; 8 семестъра
Утвърден с протокол на АС	Протокол №22/22.05.2025 г.
Приет с протокол на ФС	Протокол №204/12.05.2025 г.
Влиза в сила от:	2025/2026 за II и III курс

Анотация

Бакалавърската програма **"Гражданско образование, философия и чужд език"** в Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ се основава на българските образователни традиции и реализира „основните принципи на университетската идея – успешна социализация на младите хора, критическо обновяване и предаване на научни, културни и исторически традиции и създаване на модели на публично гражданско поведение“ като ключов елемент от мисията на ПУ „Паисий Хилендарски“, както и на мисията и стратегията на Философско-исторически факултет (ФИФ). В съответствие с тях, програмата е ориентирана към проблемите и потребностите на българското общество в контекста на неговата европейска принадлежност, като допринася за изграждане у студентите на гражданска и национална идентичност, за „развитие на образователния, научния, културния и икономическия потенциал на България в интерес и полза на хората и обществото“. При осъществяването на тази цел се използват съвременни подходи, иновативни решения и се следват добрите практики и европейски стандарти при обучението; въвеждат се информационни и комуникационни технологии за постигане на по-висока ефективност на подготовката на студентите; интегриране на преподаване, обучение и изследвания.

Обучението в специалността се извършва в два основни модула: *„Гражданско образование и философия“* и *„Чужд език“*. Студентите имат възможност да избират чуждоезиковия си профил от изучаваните чужди езици в рамките на Филологическия факултет към ПУ, по които се организира обучение за квалификация „учител“. Изборът се прави преди първия семестър, като за английски и немски език се изисква ниво на владее на езика, удостоверено с оценка от кандидатстудентски изпит или държавен зрелостен изпит, или диплома за средно образование, или международно признати сертификати.

Учебният план на „Гражданско образование, философия и чужд език“ включва *Задължителни, избираеми и факултативни дисциплини.*

Чрез задължителните дисциплини се осигурява 1) обучение по фундаментални философски и социологически проблеми, които очертават интердисциплинарна област, основана на иновативни изследвания и същевременно обърната към проблемите на съвременното гражданско общество; и 2) обучение, което е свързано с получаване на филологически познания и овладяване на чужд език.

Избираемите и факултативните дисциплини дават възможност на студентите да задълбочат познанията си по интересоващи ги философски и социални проблеми с рефлексия върху практически опит в областта на гражданското образование.

Изучават се и методически и педагогически дисциплини, които дават право на студентите да получат квалификация „учител” по философия, по гражданско образование и по чужд език.

Професионална квалификация

Учител по философия, по гражданско образование и по чужд език

Равнище на квалификация

ОКС „бакалавър”

Специфични изисквания за прием

Балообразуване: ушесторена оценка от:

Кандидатстудентски изпит (Български език или История на България, или Математика, или Психология, или Биология, или География на България, или Английски език, или Немски език, или Френски език, или Испански език) или

Международен изпит по чужд език (Английски език или Немски език, или Френски език, или Испански език, или Италиански език, или Руски език), или

Олимпиади, организирани от МОН или регионални състезания, признавани от ФИФ (Философия, или Гражданско образование, или История и цивилизация, или Биология, или Математика) или

ДЗИ (Български език и литература или предметен цикъл „Философия“, или География и икономика, или История и цивилизация, или Биология и здравно образование, или Английски език, или Немски език, или Френски език, или Испански език, или Италиански език, или Руски език, или Математика)

Изборът на чуждоезиковото обучение се извършва от приетите студенти преди началото на 1 семестър. За английски език и немски език се изисква ниво на владеење на езика, удостоверяено с оценка от кандидатстудентски или държавен зрелостен изпит, или дипломата от средното образование, или международно признати сертификати.

Ред за признаване на предходно обучение

Стандартен административен ред, регламентиран в Правилника за учебната дейност на Пловдивския университет.

Квалификационни изисквания и правила за квалификация

За придобиване на квалификацията са необходими **260 кредита**, от тях **212 кредита** от задължителните дисциплини, **28 кредита** от избираемите и факултативните дисциплини и **20 кредита** за държавен изпит или защита на дипломна работа.

Профил на програмата (специалността)

Обучението в специалност „Гражданско образование и чужд език” се състои от два компонента:

- Блок „А” – Задължителни дисциплини;
- Блок „Б” – Избираеми и факултативни дисциплини.

Блок „А” е базов за обучението в специалността и включва **55 задължителни дисциплини**, които се изучават през целия период от обучението и които носят **212 кредита**. От една страна се акцентира върху придобиване на фундаментална широкопрофилна подготовка чрез включване на базисни философски и социологически дисциплини, свързани с критическо обновяване и предаване на научни, културни и исторически традиции и създаване на модели на публично гражданско поведение. От друга страна са предвидени набор от педагогически и методически дисциплини (задължителни и практически), които дават възможност на студентите да придобият необходимите знания и умения за квалификация „учител по философия и гражданско образование и по чужд език”.

Блок „Б” включва **8 избираеми и 2 факултативни дисциплини**, които са избираеми за всички студенти в рамките на специалността и носят **28 кредита**. Избираемите курсове дават възможност за запознаване с актуални изследвания в областта на хуманитарните и социалните науки.

Основни резултати от обучението

След завършване на бакалавърската програма студентите притежават и демонстрират:

1. **Знания** по базисни философски и социологически проблематики; за гражданското общество и науките за човека; техниките и конкретните приложения на методологическите дисциплини, които дават шанс за търсене на емпирични данни и правене на теоретични обобщения, прагматически релевантни за динамичната структура на трудовия пазар; добро познаване на избрания чужд език; по базисни

педагогически и методически дисциплини, свързани с придобиване на професионалната квалификация „учител по философия, гражданско образование и чужд език“.

2. Умения за: правене на социална диагностика и прилагане на набор от методи за реконструиране, протоколиране и обработване на емпиричните данни; спецификата в преподаването на чужд език.

3. Компетентности, свързани с придобиването на знания и умения за:

3.1. *професионално-педагогическата подготовка на „учителя по философия, гражданско образование и чужд език“* в областта на дидактиката, методиката на обучението и прилагането на информационни и комуникационни технологии в обучението;

3.2. *ефективно взаимодействие с учениците;*

3.3. *ефективност във взаимоотношенията между учителите и други педагогически специалисти* за постигане както целите на обучението, така и на цели, свързани с личностното развитие на учениците;

3.4. *ролята на учителя като лидер в класната стая* в активно сътрудничество с учениците;

3.5. *ефективно взаимодействие с родителите* и други представители на семейната общност.

4. Социални и граждански компетентности

4.1. *междупличностни отношения и социално участие:*

- развиване на личната комуникация на завършилите специалността и разширяване на възможностите за практическата им реализация, посредством високо ниво на социални и комуникационни умения, които те ще владеят;
- развиване на професионалната комуникация, в която самите студенти ще влизат в своята бъдеща роля на медиатори и консултанти при социални и комуникационни дисбаланси. Т.е. студентите ще могат сами да откриват недостатъци в социалните и комуникационни компетенции и стратегии на трети страни (институции, фирми, индивидуални лица) и ще могат да ги консултират;
- развиване на институционалната комуникация, свързана с овладяване на основни „меки умения“, които са търсени от съвременните работодатели като: комуникационни умения, екипна ориентация, работа под напрежение, овладяване на кризи, организираност и приоритизация на задачите и др.

4.2. *гражданска компетентност:*

- способност за разпознаване, разбиране и признаване на чуждите (национални, социални, културни, религиозни, етнически) идентичности. Днес ние живеем

едновременно в общество на риска, на контрола и на знанието и стратегията за развитие на специалност *Гражданско образование* отчита тази сложна ситуация на многомерност на новите предизвикателства. Ако доскоро бяха необходими и достатъчни специфичните професионални знания, получени в университетите, днес те вече трябва да бъдат съчленени със свършено различни *комуникационни (социални и емоционални) умения*. Защото съвременните професии все повече предполагат работа с хора, а това означава необходимост от поставяне пред скоба на комуникативната способност. Наред с това гражданската образованост на 21 век налага нов тип умения като *креативност, иновативност, адаптивност, критическо и екипно мислене*.

- 4.3. *компетентност за културна осведоменост и изява*: разбиране и уважение към начина, по който идеи и значения се изразяват творчески и се предават в различните култури и посредством редица изкуства и други форми на културата; ангажираност за разбиране, развиване и изразяване на собствените идеи и чувство за собственото място или роля в обществото по разнообразни начини и в най-различен контекст.

5. **Образование за устойчиво развитие и устойчив начин на живот**: ключова експертиза в такива важни социални проблеми като правата на човека, равенството между половете, насърчаването на културата на мир и ненасилие, глобалното гражданство и признаването на културното многообразие и приноса на културата за устойчиво развитие, чието решение в най-пълна степен е обвързано с постигането на устойчиво развитие и устойчив начин на живот както за цялото общество, така и за отделния човек, живеещ в него.

Професионален профил на завършилите с примери

Студентите, които се дипломират успешно, могат да се реализират като:

- учители по философия, по гражданско образование и по чужд език в основните и средните училища;
- преводачи, говорители или редактори в медии, обществени организации и частни фирми;
- експерти в организации в гражданския/неправителствен сектор в областта на социалната и културната политика, политическо представителство и участие, неформалното и гражданско образование;
- експерти, които изследват и оценяват социалните ефекти, възможностите и рисковете на политики, проекти и решения в областта на социалните, политически и културните дейности;

• консултанти по кариерно развитие, реклама и маркетинг, връзки с обществеността, в социална работа и консултиране, социалните грижи и социални дейности, икономиката и политическата област, в местното самоуправление и други звена.

Възможности за продължаване на обучението

В магистърски и докторски програми към професионално направление 2.3. Философия, 3.1. Социология, антропология и науки за културата и 1.3. Педагогика на обучението по ..., в магистърски и докторски програми в европейски и други чуждестранни университети, в различни форми на продължаващо обучение през целия живот.

Диаграма на структурата на учебните дисциплини с кредити "Гражданско образование и чужд език"

Легенда:

Аудиторни часове в семестъра: АО – общ брой, от тях Л – за лекции; С – за семинарни упражнения; Лб – за практикуми (лабораторни упражнения), Х – за хоспитиране.

Извънаудиторни часове в семестъра: ИО - общ брой, от тях Сп – за самостоятелна подготовка и др.

О – общ брой часове

К – ECTS кредити; Фо – форма на оценяване (И – изпит, Т.О. – текуща оценка, П – продължава следващ семестър)

№	ECTS код	Учебна дисциплина	Аудиторни					Извън-аудиторни			Общо	К	Фо
			АО	Л	С	Л6	Х	ИО	Сп	---			
1-ви семестър													
1.	2.3.	Увод във философията	45	30	15			75			120	4	И
2.	3.1.	Увод в социологията	45	30	15			75			120	4	И
3.	2.3.	Философска антропология	45	30	15			75			120	4	И
4.	3.1.	Антропология на религиите	45	30	15			75			120	4	И
5.	2.1.	Чужд език (практически курс) 1 част	90	0	90			90			180	6	Т.О.
6.	2.1.	Увод в общото езикознание	30	30	0			60			90	3	И
7.	2.1.	Съвременен български език	45	30	15			75			120	4	И
8.	7.6.	Спорт	30			30		0			30	1	Т.О.
Общо за 1-ви семестър			375	180	165	30	0	525	0	0	900	30	
2-ри семестър													
1.	3.1.	Социология на политиката (Био и екополитики)	45	30	15			105			150	5	И
2.	3.1.	Социология на образователните институции	45	30	15			105			150	5	И
3.	2.3.	Философска антропология 2 част	45	30	15			75			120	4	И
4.	2.1.	Чужд език (практически курс) 2 част	90	0	90			90			180	6	Т.О.
5.	2.1.	Съвременен чужд език (фонетика)	30	15	15			60			90	3	Т.О.
6.	3.5.	Информационни и комуникационни технологии в обучението и работа в дигитална среда	30	15	15			30			60	2	Т.О.
7.		Избираема дисциплина 1	30	15	15			30			60	2	Т.О.
8.		Избираема дисциплина 2 (квалификация учител 2 група)	30	30	0			30			60	2	Т.О.
9.	7.6.	Спорт	30			30		0			30	1	Т.О.
Общо за 2-ри семестър			375	165	180	30	0	525	0	0	900	30	
Общо за I-ва година			750	345	345	60	0	1050	0	0	1800	60	
3-ти семестър													

1.	2.3.	Формална логика	45	30	15			75			120	4	И
2.	2.3.	Етика	45	30	15			75			120	4	И
3.	1.2.	Педагогика	60	30	30			90			150	5	И
4.	2.1.	История на литературата (общ курс)	30	30	0			60			90	3	И
5.	2.1.	Чужд език (практически курс) 3 част	90		90			90			180	6	Т.О.
6.	2.1.	Съвременен чужд език (Лексикология)	30	15	15			60			90	3	И
7.	2.1.	Странознание	30	15	15			30			60	2	И.
8.		Избираема дисциплина 3 (квалификация учител 2 група)	30	30	0			30			60	2	Т.О.
9.	7.6.	Спорт	30			30		0			30	1	Т.О.
Общо за 3-ти семестър			390	180	180	30	0	510	0	0	900	30	
4-ти семестър													
1.	2.3.	Епистемология	45	30	15			105			150	5	И
2.	3.1.	Социология на неравенството и социалните стратификации	45	30	15			105			150	5	И
3.	3.1.	Социология на науката и технологиите	45	30	15			105			150	5	И
4.	2.1.	Чужд език (практически курс) - 4 част	90		90			90			180	6	Т.О.
5.	2.1.	Съвременен чужд език (Морфология) - 1 част	30	15	15			60			90	3	Т.О.
6.	2.1.	Теория на превода	30	15	15			60			90	3	И
7.		Избираема дисциплина 4	30	15	15			30			60	2	Т.О.
8.	7.6.	Спорт	30			30		0			30	1	Т.О.
Общо за 4-ти семестър			345	135	180	30	0	555	0	0	900	30	
Общо за II-ра година			735	315	360	60	0	1065	0	0	1800	60	
5-ти семестър													
1.	3.2.	Психология	60	30	30			90			150	5	И
2.	2.3.	Естетика	45	30	15			75			120	4	И
3.	2.1.	Чужд език (практически курс) - 5 част	90	0	90			90			180	6	Т.О.
4.	2.1.	Съвременен чужд език (Морфология) - 2 част	30	15	15			30			60	2	Т.О.
5.	1.2.	Методика на обучението по философия и гражданско образование	60	30	30			60			120	4	И
6.	1.2.	Методика на обучението по чужд език	60	30	30			60			120	4	И
7.	1.2.	Приобщаващо образование	30	30	0			60			90	3	И
8.	1.2.	Хоспитиране (философия и гражданско образование)	15	0	0	15	15				30	1	Т.О.
9.	1.2.	Хоспитиране (чужд език)	15	0	0	15	15				30	1	Т.О.
Общо за 5-ти семестър			405	165	210	0	30	495	0	0	900	30	
6-ти семестър													
1.	2.3.	Философия на XIX век	45	30	15			105			150	5	И
2.	3.1.	Социоанализа	45	30	15			105			150	5	И
3.	3.1.	Демография за социолози	45	30	15			105			150	5	И
4.	3.1.	Социология на публичността	45	30	15			105			150	5	И
5.	2.1.	Чужд език (практически курс) - 6 част	90		90			90			180	6	Т.О.
6.	2.1.	Съвременен чужд език (Синтаксис - 1 част)	30	15	15			30			60	2	Т.О.
7.		Факултативна дисциплина 1	30	0	30			30			60	2	Т.О.
Общо за 6-ти семестър			330	135	195	0	0	570	0	0	900	30	
Общо за III-та година			735	300	405	0	30	1065	0	0	1800	60	

7-ми семестър													
1.	2.3.	Социална философия	45	30	15			105			150	5	И
2.	3.1.	Биоидентичности и биовласт	45	30	15			105			150	5	И
3.	1.2.	Компетентностен подход и иновации в образованието	45	30	15	-	-	105		-	150	5	И
4.	2.1.	Чужд език (практически курс) – 7 част	90		90			90			180	6	Т.О.
5.	2.1.	Съвременен чужд език (Синтаксис – 2 част)	30	15	15			30			60	2	Т.О.
6.		Избираема дисциплина 5 (1 група учител)	30	30	0			60			90	3	Т.О.
7.	1.2.	Текуща педагогическа практика (философия и гражданско образование)	30			30		30			60	2	Т.О.
8.	1.2.	Текуща педагогическа практика (чужд език)	30			30		30			60	2	Т.О.
Общо за 7-ми семестър			345	135	150	60	0	555	0	0	900	30	
8-ми семестър													
1.	2.1.	Чужд език (практически курс) – 8 част	60		60			90			150	5	Т.О.
2.		Избираема дисциплина 6	45	30	15			75			120	4	И
3.		Избираема дисциплина 7	45	30	15			75			120	4	И
4.		Избираема дисциплина 8	30	30	0			60			90	3	Т.О.
5.		Факултативна дисциплина 2	30	0	30			30			60	2	Т.О.
6.	1.2.	Стажантска практика (философия и гражданско образование)	45			45		135			180	6	И
7.	1.2.	Стажантска практика (чужд език)	45			45		135			180	6	И
Форма на дипломиране:													
Държавен изпит по специалността													
или защита на дипломна работа			0	0	0	0	0	600			600	20	И
Общо за 8-ми семестър			300	90	120	90	0	1200	0	0	1500	50	
Общо за IV-та година			645	225	270	150	0	1755	0	0	2400	80	
Общо за целия курс на обучение:			2865	1185	1380	270	30	4935	0	0	7800	260	
Общ брой кредити:													
I. Държавен писмен изпит по Философия и гражданско образование или защита на дипломна работа			5										
II. Държавен писмен изпит по Чужд език (посочва се изучаваният език)			5										
III. Държавен практико-приложен изпит за квалификация „учител по философия и гражданско образование”			5										
IV. Държавен практико-приложен изпит за квалификация „учител по чужд език” (посочва се изучаваният език)			5										
ОБЩО			260 кредита										

Забележка: Списъкът с предлаганите избираеми и факултативни дисциплини е Приложение към учебния план и е неделима негова част. Списъкът може да се актуализира всяка учебна година с решение на ФС.

Правила за изпитите, оценяване и поставяне на оценки

Оценяването става на база междинни тестове в рамките на текущия контрол през семестъра и с финални писмени изпити по повечето предмети. По някои от учебните дисциплини се разработват и курсови проекти.

Изисквания за завършване

Успешно полагане на държавни изпити: държавен писмен изпит по Философия и гражданско образование (или защита на дипломна работа), държавен писмен изпит по Чужд език (посочва се изучаваният език), държавен практико-приложен изпит за квалификация „Учител по философия и гражданско образование” и държавен практико-приложен изпит за квалификация „Учител по чужд език“ (посочва се изучаван език).

Директор на програма

Доц. д-р Стойка Пенкова

penkova@uni-plovdiv.bg

032/261-433 или 032/261-491

ПРИЛОЖЕНИЕ: ИЗБИРАЕМИ И ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ

1. ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

№	Учебна дисциплина	Аудиторни				Извън-аудиторни			Общо	К	Фо
		АО	Л	С	Лб	ИО	Сп	---	О		
	Избираема дисциплина 1 (2 семестър)	30	15	15		30			60	2	Т.О.
1.	Презентационни умения										
2.	Практическа фонетика										
	Избираема дисциплина 2 (квалификация учител 2 група) (2 семестър)	30	30	0		30			60	2	Т.О.
1.	Глобализацията и предизвикателствата пред световния ред										
2.	Философия на човешките права и гражданското общество										
3.	От дисциплините във ФИФ										
	Избираема дисциплина 3 (квалификация учител 2 група) - 3 семестър	30	30	0		30			60	2	Т.О.
1.	Политическа философия										
2.	Социологическа лаборатория 1										
3.	Иновативни методи в преподаването по философия и гражданско образование										
	Избираема дисциплина 4 (4 семестър)	30	15	15		30			60	2	Т.О.
1.	История на литературата (практикум)										
2.	Чуждоезикова литература (практикум)										
	Избираема дисциплина 5 (квалификация учител 1 група) - 6 семестър	30	30	0		30			60	2	Т.О.
1.	Комуникативни умения в образователна среда										
2.	Дигитална компетентност и дигитална креативност										
3.	Разработване на уроци за обучение в електронна среда										
4.	Лидерство в образованието										
	Избираема дисциплина 5 (квалификация „учител“ – 1 група) (7 семестър)	30	30	0		60			90	3	Т.О.
1.	Гражданско образование										
2.	Взаимодействие със семейството										
3.	Педагогическо взаимодействие в мултикултурна среда										
	Избираема дисциплина 6 (8 семестър)	45	30	15		75	И		120	4	И
1.	Гражданското участие в демократичния политически процес										
2.	Преодоляване на негативните предразсъдъци и стереотипи										

3.	От дисциплините във ФИФ										
	Избираема дисциплина 7 (8 семестър)	45	30	15		75			120	4	И
1.	Социология на тялото										
2.	Групови динамики: социален статус и легитимация										
3.	От дисциплините във ФИФ										
	Избираема дисциплина 8 (8 семестър)	30	30	0		60			90	3	Т.О.
1.	Методология на проекти										
2.	Философия на човешките права и гражданско общество										
3.	От дисциплините във ФИФ										

2. ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ

№	Учебна дисциплина	Аудиторни				Извън-аудиторни			Общо	К	Фо
		АО	Л	С	Л6	ИО	Сп	---	О		
	Факултативна дисциплина 1 (5 семестър)	30	0	30		30			60	2	Т.О.
1	Втори чужд език										
2	Спорт										
3	От дисциплините на ФИФ										
	Факултативна дисциплина 2 (4 семестър)	30	0	30		30			60	2	Т.О.
1	Втори чужд език										
2	Спорт										
3	От дисциплините на ФИФ										